Wymiary schodów

Odpowiada mgr inż. Anna Sas-Micuń – główny ekspert Stowarzyszenia Nowoczesne Budynki

Zwracam się z prośbą o jednoznaczną interpretację przepisów dotyczących wymiarów schodów stałych w halowym budynku produkcyjnym na przykładzie nieobudowanej stalowej klatki schodowej łączącej podesty technologiczne zapewniające dojście do obsługi urządzeń przemysłu energetycznego typu kocioł, elektrofiltr itp. Jak się ma zapis zawarty w § 68 ust. 1 warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, przedstawiający graniczne wymiary schodów stałych w budynkach wobec granicznych wymiarów zawartych w normie PN-EN ISO 14122-3 Maszyny. Bezpieczeństwo. Stałe środki dostępu do maszyn. Część 3: Schody, schody drabinowe i balustrady? Według warunków technicznych graniczne wymiary schodów stałych dla budynku produkcyjnego wynoszą: szerokość użytkowa biegu – 1,2 m; szerokość użytkowa spocznika – 1,5 m; maksymalna wysokość stopnia – 0,175 m. Według PN-EN ISO 14122-3 wartości te wynoszą odpowiednio: 0,8 m – szerokość biegu, 0,8 m – szerokość spocznika, maksymalna wysokość stopnia wynika ze spełnienia warunku 600 mm ≤ 2h + s ≤ 660 mm.
Czy dla przedstawionej sytuacji konieczne jest przyjęcie wymiarów schodów zgodnie z § 68 warunków technicznych, czy wystarczy przyjąć wymiary wg PN-EN ISO 14122-3, a schody traktować jako środek dostępu do obsługi urządzeń technicznych?

O wyborze sposobu rozwiązania problemu dostępu decyduje projektant, mając na względzie jego przeznaczenie. Zgodnie z § 66 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.), jeśli zapewniony ma być dostęp do pomieszczeń położonych na różnych poziomach, należy stosować schody stałe. Natomiast jeśli zapewniony ma być dostęp do obsługi urządzeń technicznych, takich jak: kocioł, elektrofiltr itp., zainstalowanych na podestach technologicznych w halowym budynku produkcyjnym, zgodnie z ustaleniem § 99 ust. 1 wymienionego rozporządzenia, dojściami do urządzeń technicznych mogą być, w zależności od potrzeb użytkowych, korytarze, pomosty, podesty, galerie, schody, z zastrzeżeniem § 68 ust. 1, drabiny i klamry, wykonane z materiałów niepalnych. W przypadku projektowania schodów, mających zapewnić stałe dojście do obsługi urządzeń typu kocioł, elektrofiltr itp., zainstalowanych na podestach technologicznych w halowym budynku produkcyjnym, powinny one spełniać wymagania określone w rozporządzeniu w § 68 i 69 dla schodów stałych. Wymagania zawarte w § 68 odnoszą się do przypadku projektowania schodów stałych zlokalizowanych w budynku, w którym zatrudnia się ponad 10 osób. Spełniona powinna być:

- minimalna szerokość użytkowa biegu 1,2 m,
- minimalna szerokość użytkowa spocznika 1,5 m.
- maksymalna wysokość stopni 0,175 m.

Zgodnie z ust. 2 § 68 schody na klatce schodowej stanowiącej drogę ewakuacyjną powinny być zaprojekowana zgodnie z zasadą: łączną szerokość użytkową biegu oraz łączną szerokość użytkową spoczników należy ustalać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać na kondygnacji, na której przewiduje się obecność największej ich liczby, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, lecz nie mniej niż określono w ust. 1.
W przypadku projektowania schodów stałych w budynku, w którym zatrudnienie nie przekracza 10 osób, wymienione wymiary graniczne nie muszą być spełnione.
Ustęp 4 § 68 ustala z kolei sposób wyznaczania szerokości użytkowej schodów stałych jako mierzonej między wewnętrznymi krawędziami poręczy, a w przypadku balustrady jednostronnej – między wykończoną powierzchnią ściany a wewnętrzną krawędzią poręczy tej balustrady. Szerokości te nie mogą być ograniczane przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.
Bez względu na liczbę zatrudnionych w budynku osób projektowane schody stałe powinny spełniać wymóg szerokości stopni, ustalony w ust. 4 § 69, wzorem 2h + s = 0,6 do 0,65 m, gdzie h oznacza wysokość stopnia, s – jego szerokość.
Zgodnie z zasadą zawartą w art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować

i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Oznacza to, iż przepisy zawarte w wymienionym rozporządzeniu powinny być spełnione, w tym także ustalenia zawarte w normach, jeśli zostały one przywołane w załączniku nr 1 do rozporządzenia, stanowiącym Wykaz Polskich Norm przywołanych w rozporządzeniu. Norma PN-EN ISO 14122-3:2005 Maszyny – Bezpieczeństwo – Stałe środki dostępu do maszyn – Część 3: Schody, schody drabinowe i balustrady nie znajduje się w Wykazie Polskich Norm przywołanych w rozporządzeniu, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia, co należy rozumieć, że ustalenia zawarte w tej normie nie mają charakteru regulacji prawnej, lecz stanowią zbiór wiedzy technicznej.

Reasumując, z powyższych wyjaśnień wynika, iż przywołane na wstępie wymagania zawarte w § 68 i 69, w powiązaniu z § 99, powinny być spełnione przy projektowaniu schodów stałych w halowym budynku produkcyjnym. Natomiast jeśli projektowane są schody jako środek dostępu do obsługi urządzeń technicznych, w formie dojście do urządzeń technicznych, spełniony powinien być wymóg ust. 1 i 2 § 68, jedynie w przypadku gdy w budynku tym zatrudnionych jest ponad 10 osób. Gdy zaś zatrudnionych jest mniej osób, przepisy rozporządzenia dotyczące schodów stałych nie mają zastosowania, należy wówczas kierować się zasadami wiedzy technicznej, zawartej w PN-EN ISO 14122-3:2005. ■

Budowa linii energetycznych w gruntach rolnych

Odpowiada Andrzej Jastrzębski – radca prawny

Czy konieczność budowy linii energetycznych kablowych i napowietrznych w gruntach rolnych klasy I–III zmienia przeznaczenie gruntów, przez które są prowadzone?

Grunty rolne klasy I–III podlegają ochronie na postawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.). Zmiana ustawy, do jakiej doszło w 2013 r., wprowadziła specjalną procedurę zmiany przeznaczenia takich gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Zgodnie z art. 7 ust. 2 przeznaczenie gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III na cele nierolnicze następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ponieważ wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Wyrażanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych następuje zaś na wniosek wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Należy podkreślić, iż gminy nie mają obowiązku sporządzania i uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co również stanowi wyraz realizowanego przez samorząd szczebla podstawowego tzw. władztwa planistycznego. Oznacza to, że ustawodawca powiązał ściśle zagadnienie zmiany przeznaczenia gruntów wskazanych klas użytków rolnych z planowaniem przestrzennym na szczeblu gminy, z tym zastrzeżeniem, że regulacji powołanej ustawy (a zatem również tych odnoszących się do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych) nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast (zob. art. 5b powołanej ustawy).

Natomiast w przypadku innych gruntów, niezaliczonych do użytków rolnych klasy I–III, których zmiana przeznaczenia nie wymaga zgody odpowiedniego organu, następuje ona na podstawie decyzji o warunkach zabudowy bądź na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (niewymagającego zgody na tzw. odrolnienie).

Następstwem zmiany przeznaczenia gruntów stanowiących użytki rolne klasy I–III na cele nierolnicze jest ich wyłączenie z produkcji rolnej (polegające na rozpoczęciu innego niż rolnicze